

Støttekontakter og fritidstilbud

Rapport fra besøk i andre kommuner og konklusjoner for veien videre i Sørum kommune

Innhold

Bakgrunn for saken.....	3
Nes kommune	4
Drammen kommune	5
Skedsmo kommune	6
Kongsvinger kommune.....	7
Oppsummering av besøkene.....	9
Status for Sørums kommuner	11
Konklusjon: Veien videre for Sørums kommuner	13

Bakgrunn for saken

Gjennom arbeid med ny organisasjon i Sørums kommuner er det ønskelig å satse på forebyggende arbeid. Det er ansatt en koordinator for støttekontakter og fritidstilbud i en prosjektstilling for å utvikle støttekontaktjenesten i kommunene.

Støttekontaktjenesten i Sørums kommuner har noen klare utfordringer. Vi ser at det er vanskelig å rekruttere nye støttekontakter, det kan ta tid før vedtak blir iverksatt og det er manglende system for oppfølging, veiledning og kvalitetssikring.

Lov- og regelverket som omfatter støttekontaktjenesten har vært i endring de senere årene. I forbindelse med ny lov om helse- og omsorgstjenester i kommunene, ble lovverket på tjenesteområdet endret. Det er nå fastslått at kommunene kan fatte vedtak om støttekontaktjeneste der tjenesten gis i en gruppe. Det fremkommer av forskriftene til loven at tjenesten nå kan organiseres gjennom tre hoved løsninger:

- individuell støttekontakt
- aktivitetstilbud i gruppe
- individuelt tilpasset tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon (fritid med bistand)

Fritid med bistand er et tiltak der en deltaker og en tilrettelegger sammen med en saksbehandler i løpet av en begrenset periode arbeider for at deltakeren etter hvert kan stå på egne ben i en fritidsaktivitet deltakeren selv har valgt.

Vedtaket fattes ut i fra en individuell vurdering og skal ta utgangspunkt i den enkeltes ønsker og behov. Flere og flere kommuner utvikler støttekontaktjenesten i retning av at flere brukere mottar støttekontaktjeneste i aktivitetsgrupper.

Tjenesteområdet er komplekst. Brukergruppene er svært forskjellige. Før vi startet eventuelle gruppetilbud ønsket vi å se nærmere på hvordan andre kommuner har valgt å organisere disse tjenestene. Leder for tjenesteområdet og koordinator har i derfor reist på besøk til fire kommuner for å samle inn erfaringer og drøfte ulike problemstillinger.

Følgende kommuner er besøkt: Nes, Drammen, Skedsmo og Kongsvinger.

Disse fire kommunene er besøkt fordi vi oppfatter de som gode på fritidstilbud/gruppetilbud. Skedsmo og Nes er vi kjent med at har mange tilbud. Drammen og Kongsvinger er i ulike sammenhenger og på ulike nettsider trukket frem som gode på tjenesteområdet.

Det er i rapporten trukket frem ulike elementer fra ulike kommuner. Dette er fordi kommunene hadde ulike utgangspunkt, ulike fokusområder, og har valgt ulike løsninger. Dette formet samtalen. I møte med en kommune utviklet vi også mer kunnskap og kunne ta med denne kunnskapen i møte med neste kommune. Det er forsøkt å få med så mye av de samme elementene som mulig fra alle kommunene.

Nes kommune

Fakta:

Nes kommune har 19.300 innbyggere. Det er per mars 2012 fattet ca. 135 vedtak om støttekontakt og inngått avtale med 120 støttekontakter. Støttekontakttjenesten ligger til samme avdeling som andre fritidstilbud, avdeling for fritid og forebygging, underlagt kultur.

Rekruttering og oppfølging av støttekontaktene er administrert av en person i 50 % stilling (som også har ansvaret for den åpne cafeen på onsdager). Klubbleder i 100 % stilling har lederansvar for fritidsklubbene, blant annet tilrettelagt fritidsklubb. Det er også i tilrettelagt fritidsklubb 3*10 % stilling som fritidskontakter.

Status i tilbudet

Tildelingsenheten i helse og sosial fattet vedtak om støttekontakt, kun som individuelle vedtak. Eventuelle ankesaker behandles også her. Samme virksomhet anviser timelister. Vedtakene kan være tidsbegrenset. All rekruttering, avtaleinngåelse, oppfølging og veiledning i forhold til vedtak skjer i avdeling for fritid og forebygging. Også attestering av timelister opp mot vedtak på timer, kilometer og godtgjøring.

Nes har et tilrettelagt tilbud for psykisk utviklingshemmede, et diskotek hver mandag (tilrettelagt fritidsklubb). Andre tilbud som arrangeres av avdelingen, og som sees i sammenheng med aktuell brukergruppe, er eldresenter, lavterskeltilbud innenfor psykiatri, ungdomsklubber og FRAM prosjekt (rusforebyggingsprosjekt for unge). Avdelingen arrangerer også turer og arrangementer i helger og i ferier.

Hver onsdag arrangeres det åpen cafe. Dette arrangeres i samarbeid med frivillige organisasjoner der ulike grupper har ansvar for program. Cafeen er åpen for alle uansett om man ønsker å være med på programmet. Frivilligsentralen er også en aktiv samarbeidspartner. En fast frivillig fra Oasen dagsenter er kjøkkenmedhjelper. Støttekontaktene oppfordres til å ta med brukerne sine på cafeen. Her ønsker Nes å utvikle "gruppetilbud", som brettspillkvelder o.l. Støttekontakter kan også få veiledning disse kveldene av støttekontaktkoordinator. De legger kurs og aktuelle temakvelder for hele brukergruppen denne kvelden.

Frivilligsentralen er kommunal, og avdelingen har et nært samarbeid med sentralen, samt lag og foreninger i kommunen. Nes har et sterkt fokus på hva brukeren ønsker og mestrer, de ønsker ikke å "kartlegge seg i hjel".

Støttekontaktene er oppdragstakere. De har en timelønn på 102 kr, godtgjørelse på inntil 200 kr, og kilometergodtgjørelse på inntil 200 kr per måned.

Avdelingen arrangerer åpne rekrutterings- og informasjonsmøter for støttekontakter ca. 2 ganger i året, annonser i RB og Indre, lyser ut på kommunens nettsider og jobber mot lag og foreninger for å rekruttere fra disse.

Deres vurderinger

De mener de har et godt tilbud for mange brukergrupper. Synes det er utfordrende å rekruttere og følge opp støttekontakter. Avdelingsleder ønsker mer samarbeid på tvers av kommunegrensene.

Drammen kommune

Fakta:

Drammen har ca. 63.000 innbyggere, og ca. 380 vedtak innenfor støttekontakttjenesten. Tjenesten ligger til avdeling for tilrettelagt fritid, under kulturseksjonen. Avdelingen har til sammen 5,9 årsverk, fordelt på 8 ansatte. Ett av årsverkene er knyttet til prosjektet "aktiv fritid for alle" (fritid med bistand). Vedtakene fattes av et tildelingskontor, og brukeren får vedtak enten om individuell støttekontakt, plass i gruppe, eller vedtak om bistand etter metoden fritid med bistand.

Status i tilbudet

Drammen begynte med gutte- og jentegrupper, og tilbudet har utviklet seg videre ut i fra disse gruppene. De har både tatt utgangspunkt i en brukergruppe og deres ønsker/behov, og i aktuell aktivitet når de har valgt hva de ønsker å satse på. I dag har de gruppeaktiviteter som omfatter turgruppe, sanggruppe, onsdagsklubb, slaggruppe (gruppe for brukere som har hatt slag), svømmegruppe, gårdsgruppe, bandgrupper og innebandygruppe. De samarbeider også med andre lag og foreninger om ulike åpne aktiviteter.

Ca. 2/3 av barn/unge har fått vedtak om støttekontakttjeneste gjennom et gruppetilbud, og ca. 1/3 av de voksne. Det er alltid 2 gruppeledere per gruppe. Gruppelederne planlegger aktiviteten selv, sammen med deltagerne. Avdelingen har en budsjettpost for hver gruppe, og et bankkort som gruppelederne disponerer. For noen av gruppene, er det ansatte i avdelingen for tilrettelagt fritid som er ledere. Noen av gruppene er for en "gruppe av brukere" (eksempelvis psykisk utviklingshemmede eller barn), mens andre er åpne og "blandet".

Drammen har både gruppeledere og støttekontakter på oppdrag. De har en differensiert timelønn etter erfaring og ansiennitet. Gruppelederne har noe høyere timelønn. Støttekontakter begynner med minstelønn for ufaglærte, og får eventuelt tillegg for barne- og ungdomsarbeider og høyere utdanning. De har 370 kr i mnd. i utgiftsgodtgjørelse for individuelle støttekontakter og 555 kr per mnd. for gruppene, samt kjøregodtgjørelse etter avtale.

Vedtak skal iverksettes etter 3 uker og dette blir i svært stor grad gjort. Både støttekontakt og bruker blir kontaktet kort tid etter oppstart av tjenesten. I tillegg blir støttekontaktene kontaktet hver tredje måned for oppfølging. Alle vedtak blir revurdert en gang i året, og i den forbindelse blir også både støttekontakt og bruker kontaktet for å høre hvordan oppdraget går. Støttekontaktene skriver på timelistene hva de har gjort, og en utfyllende rapport skrives to ganger i året.

Ved bruk av metoden fritid med bistand settes det av en sum på 8000 kr, der ca. 5000 av dette brukes på utsyr m.m. 3000 kr gis til klubb el.l. for tilrettelegging. Prosjektmedarbeideren i avdelingen følger opp bruker og tilretteleggeren fra det aktuelle fritidstilbudet til det ikke lenger er behov for dette. Målet er normal innpass i et organisert fritidstilbud.

Avdelingen har jevnlig utlysning etter nye støttekontakter og gruppeledere på kommunens hjemmeside og som en del av rekrutteringsarbeidet er det bestilt en roll-up som skal plasseres på hensiktsmessige steder rundt i kommunen. De rekrutterer også fra høgskolen i byen.

Deres vurdering

Drammen kommune er organisert etter bestiller-utfører modell og avdelingen opplever dette som begrensende og vanskelig, spesielt økonomisk begrensende. De opplever god rekruttering, og viser til at de er en stor by og har god rekruttering fra høgskolen.

De forteller om god erfaring med overgang til bruk av grupper og anbefaler Sørumsdal å starte med gutte- og jentegrupper.

Skedsmo kommune

Fakta

Skedsmo har ca. 50.000 innbyggere.

Vi har vært i kontakt med leder for tilrettelagt fritid. Vedkommende har ansvar for fritidsaktiviteter for psykisk utviklingshemmede samt noen andre brukergrupper (som autisme, ADHD, asperger o.l.), primært hjemmeboende. Utgangspunktet i denne oppsummeringen er da disse gruppetilbudene, og omhandler ikke støttekontaktordningen som sådan i Skedsmo. Litt informasjon om rammene rundt støttekontakttjenesten, legges inn.

Status i tilbudet

Alle gruppene i avdeling for tilrettelagt fritid i Skedsmo er åpne for alle, det kreves ikke vedtak. En vurdering av brukerne blir gjort av leder i avdelingen før man får plass i en gruppe. Noen av brukerne har støttekontakt i tillegg. Leder for tilrettelagt fritid er i kontakt med andre avdelinger i kommunen som har ansvaret for støttekontakttjenesten, men det er ikke noe organisert samarbeid per d.d. Avlastningskontoret og tjenestekontoret er ofte i kontakt med leder for tilrettelagt fritid for å høre om et gruppetilbud kan være aktuelt for bruker. Leder ringer da bruker og informerer om tilbudet, og gir eventuelt tilbud om plass i gruppe.

Det eksisteres følgende grupper i dag: jentegruppe, guttegruppe, mandagsklubb, middagsklubb, på farten gruppe og vennegjengen. I tillegg er det disko/spillekveld en fredag i måneden, jule- og vår ball i samarbeid med nabokommuner, og et ferietilbud. Det er en egenandel på medlemskap i gruppene på 250/350 kr, og noen av aktivitetene i gruppene koster penger. Noen av gruppene har fast sjåfør, andre gis anledning til transport. I en brosjyre informerer de om egne tilbud, tilbud i samarbeid med nabokommuner og tilbud fra ulike lag- og organisasjoner.

Alle gruppene har to fritidskontakter. Disse er ansatt i små, midlertidige stillinger, knyttet til en spesifikk gruppe. De er lønnet etter minstelønn på linje med fritidsklubbansatte, har kveldstillegg og ansiennitetstillegg.

Støttekontakttjenesten er administrert i to ulike avdelinger, etter om bruker er over eller under 18 år. Avlastningstjenesten ivaretar støttekontakttjeneste til barn under 18 år, mens tjenestekontoret har ansvaret for brukere over 18 år.

Begge avdelingene har sine støttekontakter på oppdrag. De blir lønnet med 126,56 kr pr time, i tillegg til at de får en utgiftsdekning på 250 kr i måneden. Denne får de utbetalt automatisk hver måned og skal gå til støttekontakt sine utgifter. Kjøregodtgjørelsen er begrenset til inntil kr. 350,- per måned.

Deres vurdering

De synes det er utfordrende å finne gode fritidskontakter, men de som får et godt forhold til brukerne i gruppa synes å bli i jobben lenge. I og med at gruppa bare er sammen noen få timer hver kveld blir vaktene korte, og stillingene små.

Leder for avdelingen opplever det som utfordrende å få til et godt samarbeid med andre kommunale avdelinger for å se helheten i det kommunale tjenestetilbudet.

De har god erfaring med grupper som fritidstilbud og mener at slike grupper gir mye glede, mestring og fellesskap. Anbefaler dette som tilbud til de som trenger venner/sosial trening, fordi brukerne i en gruppe blir kjent med likesinnede og får utvidet eget miljø.

Kongsvinger kommune

Fakta

Kongsvinger har ca. 18.000 innbyggere. De har i dag ca. 170 vedtak om støttekontakttjeneste. Det er ansatt 1 teamleder (100 %), en saksbehandler (50 %), til sammen 14 ansatte fritidskontakter (tilsvarende 300 %) og 60 støttekontakter på oppdrag. Total budsjetttramme for disse ansatte, gruppene og oppdragstakerne er på 3,2 millioner.

Tjenesten ligger som en egen avdeling innenfor enhet for kultur og fritid, og avdelingen heter tilpasset kulturtilbud. Vedtak om støttekontakttjeneste gis hovedsakelig som individuell støttekontakt eller tilbud i gruppe. De har så vidt tatt i bruk metoden fritid med bistand for enkelte brukere.

Status i tilbudet

Kongsvinger begynte å utvikle tjenesteområdet i 2003. De ansatte da en prosjektleder. I løpet av prosjektperioden ble det bestemt at tjenesten skulle samordnes og legges til kultur. De startet etter prosjektperioden med å ansette fritidskontakter. Tilbudet ble utviklet sammen med disse.

Vedtaket fattes av et tildelingsteam. Kongsvinger har brukt tid på å rydde opp i gamle vedtak og vedtakspraksis. Ved kutt i kommunens budsjett til praktisk bistand, ble det fattet ekstra mange vedtak om støttekontakt. Det er en kontinuerlig dialog av hvor grensene går. Lista for å få vedtak om individuell støttekontakt er høy, dette fattes kun der dette er det eneste tilbudet brukeren kan forholde seg til.

Kongsvinger har i dag ca. 10 grupper. Noen av disse har ukentlig aktivitet, andre hver andre uke. Alle brukere som er med i en gruppe, må selv melde seg på aktivitetene i gruppa, basert på en aktivitetsplan de får utdelt. De blir hentet og levert hjemme ved alle aktivitetene. Kommunen har ventelister til alle gruppene, og tilbudet er blitt svært populært. I tillegg til faste grupper har de tidsavgrensede "workshops" med ulike aktiviteter. Kongsvinger har også noe de kaller "den kulturelle spaserstokken" – et månedlig kulturtilbud på dagtid for eldre/uføre, og fester/julebord arrangert i samarbeid med nabokommuner. Og de vurderer å arrangere "åpen cafe" for støttekontakter og brukere. Dette vil også være åpent for de med støttekontakttjeneste i gruppe.

De samarbeider tett med idrettshallen, badet, bowlingen, foreldreforeninger, nabokommuner og andre lokale aktører. De har også tett samarbeid med andre enheter i kommunen.

Fritidskontaktene er fast ansatte i stillinger fra 10-35 %. Arbeidsgiveransvaret ligger til teamleder. Disse er lønnet på "vanlig måte", etter utdanning og ansiennitet. Planlegging og fastsettelse av en aktivitetsplan, gjøres på plan- og personalmøter med alle ansatte (hver 4. måned), etter innspill fra brukerne i gruppene. I etterkant av disse møtene lager teamleder en vaktliste. Det er alltid to fritidskontakter per gruppe. Ved sykdom, får de andre fritidskontaktene tilbud om ekstravakt. Mange av fritidskontaktene har andre deltidsstillinger i kommunen, innen skole eller helse.

Støttekontaktene er oppdragstakere. De har 97,44 kr per time, og utgiftsdekning etter avtale. Kommunen har hatt et ønske om å stoppe "kafekultur" og alle sverigeturene, så avdelingen er restriktiv på utgiftsdekning.

De rekrutterer støttekontakter og fritidskontakter gjennom blant annet oppslag i avisa, plakater rundt i kommunen og brosjyrer på steder som legesenter. Har også rekruttert mange fra politihøgskolen og ved utdanning av vernepleiere/psykiatri.

Avdelingen har et fokus på at aktivitetene skal være “allmenne” fritidsområder – ikke sykdomsfokusert (“det er det andre enheter i kommunen som foretar seg”). Gruppene skal bidra til sosialisering, trygghet, fellesskap og mestring.

Deres vurderinger

Kongsvingers suksesskriterier:

- Finne de gode fritidskontaktene
- Tilgang til bil (leaset de første årene, har nå egen bil)
- Tålmodighet – det tar tid før et tilbud blir “akseptert” – men når det er gjort, blir det ventelister
- Oppstartsmidler til diverse utstyr (fiskestenger, lavvo, kamera, sovepose, idrettsutstyr m.m.)

Påpeker at det er viktig med et godt samarbeid med tildelingsenhet. Og man må være tålmodig. Det tar tid å etablere et tilbud som oppfattes som godt.

De opplever lite problemer med å rekruttere fritidskontakter men sier det er noe vanskeligere med støttekontakter.

Oppsummering av besøkene

Gruppetilbud

Alle kommunene har gode erfaringer med opprettelse og utviklingen av gruppetilbud (med unntak an Nes som ikke har slike grupper), og anbefaler dette. De gir uttrykk for at dette gir brukerne et bedre tilbud og at det kan bli billigere for kommunen.

Fordeler som blir trukket frem ved gruppetilbud:

- Brukerne får et nettverk, egne venner, får sosial trening
- Brukeren blir mindre avhengig av sin ene støttekontakt, det blir mindre personavhengig. Ved oppsigelser eksisterer gruppen fremdeles, og det er igjen en leder
- Gruppelederne/støttekontaktene får samarbeidspartnere/kolleger
- Lettere å rekruttere
- Mindre sårbart ved sykdom

Etter at loven ble endret velger flere og flere kommuner å gå i retning av den tredelingen loven gir anledning til. Det begrunnes blant annet med at det er vanskelig å rekruttere støttekontakter, brukere har behov for å utvikle egne nettverk og kommuneøkonomien er stram. Ved å organisere tjenesten i grupper for de brukerne der dette er mulig, kan det bidra til at det blir lettere å rekruttere fritidskontakter (mer ansvar, kan gis høyere lønn, arbeid i team istedenfor alene), brukerne får et nettverk blant de andre gruppemedlemmene og det kan være en mer gunstig økonomisk situasjon for kommunen enn individuelle støttekontaktoppdrag. For mange av brukere i Sørumsdal med vedtak om støttekontakt, fremgår det av vedtaket at det er behov for trening i sosial kontakt, ønske om omgangskrets og deltagelse i aktiviteter som kino, middag og trening. Dette kan ivaretas på en god, om ikke bedre måte i en aktivitetsgruppe enn ved individuelle støttekontakter.

Nes har et velfungerende diskotek for psykisk utviklingshemmende på mandagskvelder. Flere brukere fra Sørumsdal deltar på denne kvelden. Det er ikke gunstig hvis vi i Sørumsdal utvikler tilbud som konkurrerer med denne kvelden. Vi bør fokusere på det som er utfyllende i forhold til tilbud som allerede eksisterer. Det samme gjelder diskotek i Skedsmo kommune.

Det påpekes fra kommunene at gruppetilbud er det kvalitativt beste tilbudet for mange brukere. Men det tar tid og krever tålmodighet for å få de til å fungere godt. Deres entydige anbefaling var å komme i gang med noen grupper, og gi de tid og tålmodighet. Når gruppene først er oppe og går, blir det veldig populære tilbud.

Oppdragstakere – ansatte

Kommunene som har valgt å ansette sine fritidskontakter trekker frem at det er mer stabilt for kommunen og for gruppene, og mer attraktivt for søkere. Ved ansettelser har man som arbeidsgiver styringsrett. Dette gir større muligheter for å styre aktiviteten i gruppa, enn ved oppdragsavtaler.

Drammen var fornøyd med å organisere sine fritidskontakter på oppdrag, men tilføyde at disse fikk høyere lønn enn individuell støttekontakt. I Drammen har de flere høgskoler og god tilgang på rekruttering fra studenter.

Kongsvinger har fått til en god løsning med teamarbeid og vaktordning. På denne måten er de mindre sårbare for sykdom. Det er flere som kjenner brukerne i gruppene, og andre fritidskontakter får tilbud om ekstravakt ved sykdom. Fritidskontaktene kan også bytte vakter seg i mellom dersom det skulle være behov for det. Kongsvinger fremstår som minst sårbart for sykdom. Organiseringen i

Kongsvinger kommune, med ansatte gruppeledere som jobbet i kollegium, fremstår for oss som den beste måten å organisere dette på av de kommunene som er besøkt.

Oppstart

Drammen og Skedsmo startet med jente- og guttegrupper, og anbefalte dette. Kongsvinger startet med å ansette fritidskontakter og utvikle gruppetilbudene sammen med disse. De første gruppene som ble opprettet var for barn/unge og voksne med utviklingshemninger. Alle kommunene fremhevet at man måtte være tålmodig i utviklingen av tilbudene. For mange brukere var det tøft å gå fra individuell støttekontakt til gruppetilbud, men etter en periode fungerte dette svært godt. Alle kommunene sier at gruppene er blitt veldig populære. I Kongsvinger og Drammen er det ventelister til gruppene, og det utvikles stadig nye grupper.

Vedtaksfesting

Drammen og Kongsvinger har vedtaksfestet innpass i gruppene. Skedsmos grupper er åpne for alle, men gruppene er delvis sammensatt etter ønsker og behov. Det er noe overlappende mellom gruppetilbud og støttekontakt i Skedsmo.

Det fremstår som mest ryddig å ha aktivitetsgrupper som en løsning i støttekontakttjenesten, og ikke som et tillegg til ordinære tjenester. På denne måten sikrer man bedre samsvar mellom tjenestene, man ivaretar sine forpliktelser etter loven og man løser støttekontakttjenesten på en bedre måte enn ved kun individuelle oppdrag.

Status for Sørums kommuner

Per 26. april 2012 var det fattet 87 vedtak om støttekontakt. Dette tilsvarer ca. 820 timer i måneden. 55 av disse brukerne har støttekontakt, 6 vedtak må evalueres før eventuell rekruttering, 1 bruker vil ikke ha individuell støttekontakt men er interessert i gruppetilbud, for 5 brukere er vi i rekrutteringsprosess nå, for 3 av brukerne bruker boligen støttekontakttimene og 17 brukere med vedtak står uten støttekontakt. Det er per i dag operative avtaler med ca. 55 støttekontakter.

I henhold til lovverket, skal alle vedtak iverksettes innen 3 uker at det er fattet. Dersom dette ikke er mulig, skal midlertidig tiltak vurderes å settes i verk. I Sørums kommuner finnes det per dags dato ikke et godt nok system som sikrer iverksettelse av vedtak og rekruttering av nye støttekontakter ved oppsigelse. Det er heller ikke et godt system for rekruttering av støttekontakter og oppfølging av inngåtte avtaler. Behovet for nye støttekontakter er mye større enn det vi klarer å rekruttere. 35 % av brukere med vedtak om støttekontakt har ikke fått dette iverksatt. Det er et behov for å tenke nytt i forhold til rekruttering.

Mange av støttekontaktvedtakene begynner å bli gamle. Det ble i mars meldt avvik på 56 vedtak, fattet i perioden fra 2006 til 2009. Tildelingsenheten er i en prosess med evaluering av disse vedtakene. Det er en målsetning om årlige evalueringer av alle støttekontaktvedtak, men vedtakene er ikke tidsbegrensede/tidsfaste. 11 vedtak er avsluttet i mars/april som følge av evaluering og opprydning. Det er etablert et godt samarbeid mellom tildelingsenheten og koordinator, med månedlige møter og ellers kontakt ved behov.

Det planlegges å ha to obligatoriske møter for alle støttekontakter i året, med praktisk informasjon, faglig veiledning og annen veiledning. Dette vil også være en møteplass for støttekontaktene, og en møteplass mellom koordinator og støttekontaktene. Neste møte er planlagt til høsten 2012. Det er invitert til et obligatorisk kurs for nye støttekontakter 24. mai. Slike kurs planlegges å avholdes med jevne mellomrom.

I 2010/2011 ble det inngått en avtale mellom kommunen og en fritidskontakt om opprettelse av flere fritidsgrupper. Det ble startet opp en gruppe med tre brukere innenfor psykisk helse. Gruppen kom aldri ordentlig i gang, og ble avviklet på våren/forsommeren 2011. Det finnes lite tilgjengelig dokumentasjon fra arbeid med denne gruppen, og det er derfor vanskelig å konkludere med hvorfor denne ikke fungerte. Men det er i noen månedsrapporter beskrevet problemer med å få brukerne til å ville delta. Brukernes diagnoser og problemstillinger er blant annet knyttet til sosial angst og vansker med å holde avtaler. Det var også planlagt to andre grupper som aldri ble startet opp. Erfaringer fra kommunene vi besøkte tyder på at brukere innenfor psykisk helse kan være tunge spesielt tunge å jobbe med i gruppe. De som har positive erfaringer innenfor denne brukergruppen, har store åpne grupper med fokus på fysisk aktivitet og kulturelle opplevelser.

Økonomi

Følgende er regnskapstall for støttekontakttjenesten fra 2011 og 2010:

Art	Regnskap 2011	Justert budsjett 2011	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 2010
5192 Godtgjørelse støttekontakter	573.277	700.000	800.000	661.848
6814 Utlegg Støttekontakt	32.101	58.400	58.400	29.817
7101 Bilgodtgjørelse	303.699	254.600	254.600	325.735

Følgende oppstilling synliggjør gapet fra de faktiske regnskapstallene i forhold til maksimale økonomiske konsekvenser av fattede vedtak:

Art	Regnskap 2011	Justert budsjett 2011	Økonomiske konsekvenser av fattede vedtak
5192 Godtgjørelse støttekontakter	573.277	700.000	1.180.800
6814 Utlegg Støttekontakt	32.101	58.400	417.600
7101 Bilgodtgjørelse	303.699	254.600	417.600 *

* I tillegg kommer godtgjørelse for kjøring til-fra bruker. Ut fra avtale med dagens støttekontakter (ca. 55 stk), tilsvarer dette i størrelsesordenen 250.000 kr (antall kilometer*4 treff med bruker i måneden*12 måneder).

Det er et stort avvik mellom tall fra regnskapet og tall regnet frem fra antall vedtakstimer. Dette kan skyldes at mange vedtak ikke er iverksatt og at flere støttekontakter ikke bruker alle vedtakstimerne.

Et eksempel på økonomiske konsekvenser for løsning av støttekontakttjeneste ved bruk av individuelle støttekontaktoppdrag og ved aktivitetsgrupper:

Støttekontanttjeneste i:	3 brukere	5 brukere	10 brukere
Individuell avtale	69 120	115 200	230 400
Aktivitetsgruppe	86 400	86 400	86 400

Til grunn for denne utregningen ligger dagens satser for støttekontakter og planlagte satser for fritidskontakter. Det ligger i begge eksemplene inne vedtak om 16 timer. I aktivitetsgruppe er det lagt til 4 timer til planlegging. Godtgjøring er tatt ut av regnestykket.

I Kongsvinger har de fra 2003 til 2011 doblet antall støttekontaktvedtak, men redusert samlede utgifter med 500.000 kr. Dette forklarte de med bedre økonomistyring og overgangen til aktivitetsgrupper. Bevilgningene til tjenesteområdet har i noen år av denne perioden vært høyere. Dette på grunn av endring av tjenestetilbudet og investering av utstyr.

Konklusjon: Veien videre for Sørums kommuner

Gruppetilbud

Det er gjennom besøkene tydelig at utvikling av gruppetilbud er gunstig både for kommunen og for brukerne. Sørums kommuner ønsker derfor å satse på aktivitetsgrupper, og begynner med å starte opp to grupper høsten 2012. Mål om oppstart av gruppene settes til 1. september 2012.

Gruppene deles inn i barn/ungdom og unge voksne/voksne. Vi ønsker ikke på nåværende tidspunkt å låse gruppene til spesifikke aktiviteter, kjønn eller diagnoser. Erfaringen ved oppstart av disse to gruppene og hvilke brukere som får vedtak om aktivitetsgrupper vil gi føringer for videre utvikling av gruppetilbudet.

- Det startes opp to grupper innen 1. september, en for barn/ungdom og en for unge voksne/voksne

Tildeling

Sørums kommuner velger å ha aktivitetsgrupper som vedtaksfestede tilbud innenfor støttekontakttjenesten. Tildelingsenheten er i gang med evaluering av en god del vedtak og vil allerede i denne runden vurdere om disse brukerne kan gis vedtak om støttekontakttjeneste i gruppe. Det må være et tett samarbeid mellom tildelingsenheten og koordinator for å sikre at tildelingsenheten har god oversikt over eksisterende og planlagte grupper, og at koordinator har oversikt over evaluering av vedtak og nye søkere. Godt samarbeid her er et suksesskriteriet for å lykkes med gruppene.

Det vurderes også under oppstarten av gruppene, om brukere i en overgangsfase kan gis innpass i gruppe og individuell støttekontakt.

- Det vedtaksfestes innpass i aktivitetsgruppene

Ansettelse/oppdrag

For å komme i gang med gruppene innen 1. september inngås det i første omgang 6 måneders oppdragsavtaler med fritidskontaktene. Det skal i løpet av 2012 foretas en grundig vurdering av lønn og godtgjørelser til både støttekontakter og fritidskontakter. I denne vurderingen tas det også inn en vurdering av om fritidskontakter skal ansettes.

Foreløpig settes lønn til fritidskontakter til 1,5 ganger støttekontakt, som tilsvarer 180 kr timen. Det utvikles en ordning med vaktplan og teammøter, og planlegging på tvers av gruppene, for å gi et kollegialt fellesskap, bedre samordning av gruppene og faglig utbytte.

- I første omgang rekrutteres fritidskontakter til oppdragsavtaler på 6 måneder med en timelønn på 180 kr timen
- Det tas en grundig vurdering av lønn og godtgjøring for støtte/fritidskontakter, og om fritidskontakter skal ansettes eller være på oppdrag i løpet av 2012

Økonomi

Det legges opp til en grundig gjennomgang av den økonomiske situasjonen i tjenesteområdet i løpet av 2012. System for og nivå på lønn til støttekontakter og fritidskontakter vurderes. Det tas også en grundig vurdering av godtgjøring og kjøregodtgjørelse. Spesielt vurderes det om kjøring til og fra bruker skal dekkes av kommunen. I denne gjennomgangen hentes det inn informasjon om nivå på lønn og godtgjøring fra alle kommunene på Romerike.

Det må medregnes noen kostnader til oppstart av gruppene, knyttet til innkjøp av utstyr. Beslutninger rundt dette tas når fritidskontaktene er rekruttert.

- Det legges opp til en grundig gjennomgang av økonomien i tjenesteområdet i løpet av 2012.

Rammebetingelser for gruppene

Det er mulig å benytte Aktivitetssenterets lokaler på kveldstid. Her er det kjøkken og oppholdsrom. I tilknytning til aktivitetssenteret er det 2 kommunale biler. For å tilrettelegge for deltagelse i grupper, bør henting til gruppeaktivitet være mulig. Aktivitetssenteret har også et område i skogen der det er mulighet for diverse uteaktiviteter. I møte med leder for ungdomskafeen ble det drøftet mulighet for å benytte ungdomskafeens lokaler til arrangementer/grupper. Dette må avklares med ungdommene selv, når de får valgt et styre. Kommunen har også andre lokaler som kan være mulig å benytte, blant annet Bingsfosshallen og Kuskerudnebben.

Når fritidskontaktene er rekruttert, vil det bli utarbeidet utkast til aktivitetsplan for gruppene. Disse vil så bli endelig fastsatt sammen med deltagerne i gruppene etter oppstart.

- Aktivitetsplan for gruppene utarbeides sammen med fritidskontaktene etter at oppdragsavtalene er inngått

Rekruttering og informasjon

I tillegg til vanlig utlysning etter fritidskontakter, utarbeides det en informasjonsbrosjyre/plakat som gjøres synlig på aktuelle steder i kommunen som servicetorg, legekontor, bibliotek, skoler, helse- og omsorgsinstitusjoner. Eksisterende støttekontakter og andre deltidsansatte i kommunen gjøres kjent med planene og mulighetene for å søke på oppdrag som fritidskontakt.

God informasjon ut til andre kommunale enheter, tildelingskontoret, søkere og brukere er viktig. Kommunen skal informere både om egne tilbud og tilbud som gis av andre. Dette gir god oversikt over det samlede tilbudet for innbyggere i kommunen. Det utvikles i løpet av 2012 en informasjonsbrosjyre om tilbud i Sørums kommun, og tilbud i samarbeid med lag/foreninger eller andre kommuner.

- Det utarbeides en informasjonsbrosjyre/plakat med utlysning etter fritidskontakt som gjøres tilgjengelig aktuelle steder i kommunen
- Det utvikles i løpet av 2012 en informasjonsbrosjyre over tilbud i Sørums kommun

Oppfølging og veiledning av støtte/fritidskontakter og brukerne

Det utvikles et system for oppfølging og veiledning av støttekontakter og fritidskontakter. Dette systemet skal være klart i løpet av juli måned. Det utarbeides et hefte med tips til aktiviteter for støttekontakter og aktivitetsgruppene. Dette hefte skal være et levende dokument, som jevnlig oppdateres og gjøres tilgjengelig på kommunenes nettsider.

Ved kartlegging, oppfølging og veiledning av brukere skal det ligge til grunn en positiv tilnærming med et fokus på hva bruker vil/ønsker. Å ha et fokus på brukers ønsker og behov for egen fritid er viktig. Andre instanser tar seg av sykdom og helse. Men brukers forutsetninger og nytte må ivaretas.

- Innen juni 2012 utvikles et system for oppfølging og veiledning av støtte/fritidskontakter
- Fokus i møte med bruker er på ønsker og behov for fritid, ikke sykdom og helse

Andre tilbud

Det utvikles et åpent tilbud for støttekontakter og brukere. I dette tilbudet gis det mulighet til veiledning. Støttekontakter får også truffet andre støttekontakter, og brukerne gis anledning til å knytte bånd til andre brukere. Dette tilbudet arrangeres en gang hver måned, og første gang i løpet av september måned.

- Det utvikles et månedlig åpent tilbud for støttekontakter og brukere som arrangeres første gang i løpet av september måned

Andre samarbeidspartnere

Det bør samarbeides om arrangementer/fritidsaktiviteter som virker forebyggende i forhold til behov for støttekontakt/innpass i gruppe. Samarbeidet bør skje med andre kommunale enheter og lag og foreninger.

I møte med daglig leder av frivilligsentralen fremkommer flere mulige samarbeidspartnere, enten fast eller sporadisk ved arrangementer. Det er mange aktive lag og foreninger i kommune. Daglig leder ønsker samarbeid, men vil vente til høsten på grunn av oppstart og utviklingen av sentralen.

Arbeidslag

For å sikre tverrfaglig samarbeid og utvikling har Sørums kommunen i ny organisasjon tatt i bruk arbeidslag. Arbeidslag i denne sammenheng kan være et verktøy for å sikre samordning av tjenester og å kunne gi et helhetlig tjenestetilbud.

Fritid med bistand

Vi velger å vente med å ta i bruk fritid med bistand. For å få til dette på en god måte, trengs det et godt samarbeid med frivillige lag og foreninger. Dette samarbeidet bør være i gang før metoden tas i bruk. Det bør også undersøkes om det trengs økt kapasitet til å administrere ordningen.

Det er mulig å søke prosjektmidler for å ta i bruk fritid med bistand i kommunalt rusarbeid. Flere brukere med støttekontaktvedtak er brukere med rusproblematikk, og det jobbes videre sammen med SLT koordinator om mulighetene for Sørums kommunen å søke på slike prosjektmidler.

Plan for videre utvikling

I løpet av 2012 utarbeides det en plan for videre utvikling av støttekontakttjenesten. Denne planen tar opp i seg endringer som følge av gjennomgang av lønn og godtgjøring, erfaringer i oppstarten av de to gruppene og erfaringer med åpne tilbud. I denne planen omhandles også metoden fritid med bistand, mulighet for prosjektmidler og samarbeid intern i kommunen, med andre kommuner og med lag og foreninger.

- I løpet av 2012 utarbeides det en plan for videre utvikling av støttekontakttjenesten